

1869-ben az alapítványi vagy javadalmazott iskolákról szóló törvény (Endowed School Act) volt, mely az alapítványok jövő adminisztrációján kívül, minden társadalmi osztály javadalmazott iskolájába — tökéletesebb oktatás behozását czélozza. De sem Irlandra, sem Skóciára ki nem terjeszkedik, sem azokra az iskolákra, melyek az 1868-diki törvény alá esnek.

Alapítványi iskolának nem ismer el e törvény olyat, a mely kizárólag egy vagy más felekezetnek képez egyházi szolgákat; vagy egy különös professióra képesít; vagy a mely csak énekeseket képez. Mindezek nem is tarthatnak számot a parlament segélyére.

A javadalmazás áldását a leányokra is határozottan ki akarják terjeszteni, mert csak az alapos nevelés emancipálja a nőt társadalmilag.

Az alapítványi iskolákban, míg egyfelől szintén a vallásos türelmesség szellemének kell uralkodni; másfelől ezek azok, melyek a középosztály árván maradt gyermekeinek alkalmat nyújtanak arra, hogy kellő nevelés által azt a társadalmi helyzetet, melybe beleszülettek, megtartsák.

Ugy ez, mint a népközt. törvény humanus módon gondoskodott arról, hogy a szegény szülék tehetséges gyermekei, a Board Schoolok útján, felsőbb intézetekbe, egyetemekre mehessenek. Ezzel be van vágva az útja annak a nagy válaszfalnak, a mi volt egyfelől a szegény alsó- és a vagyonos közép-osztály gyermekei közt, menyinyiben mindkét fél gyermeke egyformán versenyezhet a tanultság, a mivelttség nagyértékű palmájáért. E mellett, a mi méltányos, a középosztály jóval többet adózik a szegények gyermekeinek iskolázására, mint maga ez az osztály.

Azonban, bármily szent is az a czél, melyet az említett törvények az angol iskolázás elé tűztek, csak úgy fog tette válhatni, ha kellő számú és minőségű tanerők lesznek, nem csak az elemi, hanem a középiskolák számára is. A közép isk. tanulók számára kellő számú képző-intézetek (Training College) felállítását első sorban a „College of Preceptors“ választmánya sürgeti egész hévvel. Remélhető, hogy nem sokára úgy a törvényhozás, mint a mivelt közönség tette változtatja, a szebb jövőért küzdő tanítók fényes terveit.

Felméri Lajos.

J e g y z é k e

az 1876 September havában a Budapesten tartott nemzetközi östörténelmi Congressus tárlatára az erdélyi muzeum régiség-tárból felküldött tárgyaknak.

B. Vörös réz tárgyak.

1. Egy 2⁸/₁₀ kilgr. nyomó csákány, Kudu. 2. Egy hasonló, valamivel kisebb, Ugrucz. 3. Egy hasonló ismeretlen helyről. 4. Egy hasonló, Budvár. 5. Egy hasonló, keresztben álló éllel, Erdély. 6. Egy

hasonló, keresztben kisebb, Székelyföld. 7. Egy fokos alakú csákány, Háromszék. 8. Egy hasonló, Vaja. 9. Egy különös alakú fokos fejsze, Kolozsvárt. 10. Egy fejsze, Tápoicza. 11. Egy kelt, Bánát.

C. Bronz tárgyak.

12. Egy kelt, Gyula-Telke. 13. Egy hasonló, Ombocz. 14. Egy hasonló, Csekenye. 15. Egy hasonló, Kis-Terenye. 16. Üreges, de fületlen kelt, Oroszmező. 17. Egy kisebb hasonló, ismeretlen helyről. 18. Hasonló, Oroszmező. 19. Fülés hasonló, Aranykút. 20. Egy lándzsa-hegy, Olaszország. 21. Hasonló, Bálványos-Váralya. 22. Bronz-fejsze, Szuszkó. 23. Hasonló, Bálványos. 24. Hasonló, Mező-Záh, 25. Hasonló, Mezőség. 26. Hasonló töredékes, Fel-Ör. 27. Hasonló, Tordátfalva. 28. Hasonló, Nagy-Ilonda. 29. Hasonló, Mezőség. 30. Hasonló, Szendrő. 31. Bronz fejsze, Erdély. 32. Fokos, Erdély. 33. Hasonló, Ingvölgye. 34. Hasonló, Alsó-Rákos. 35. Harci csákány. 36. Hasonló, Moigrád. 37. Hasonló, Erdély. 38. Hasonló, Hadad. 30. 2 fejsze, 2 sarló töred., 1 karperecz, 4 drb. függő, 4 drb. karika töred. Ördögös Fűzes. 40. Egy kelt, 41. Egy bronz fejsze, 42. Egy véső, 2 lándzsa hegy, 2 sarló, 1 késnyél, 2 karika, Szendrő Borsódmegye, a Sajó medréből kikutorva. 43. Egy nagyobb és egy kisebb fejsze, 5 drb sarló-töredék, 1 kis véső, 2 arany karika, Oláh-Fodorháza. 44. 45. Két sarló, Toplicza. 46. Egy sarló, Szabéd. 47. Egy fejsze, 2 tör, 5 karika töredék, 1 díszitmény, 7 drb fűrész töredék, 1 hajtű, Alsó-Jára. 48. *a. b.* Két nyílhegy, Székely-Földvár. *c.* hasonló, Kis-Küküllő. *d. h.* tütöredékek, *e. f. g.* fűrészek, Mező-Záh. *i.* egy fibula, Olaszország. *k.* hasonló, Erdély. *l.* hasonló, Mojgrád. *m.* egy karika, u. o. *n.* egy nyílhegy, Erdély. *o.* Két nyílhegy, Székelyföld. *p.* egy ezüst nyílhegy, Torda? 49. Egy buzogányfő, Erdély. 50. Egy hasonló, Déés. 51. Egy hasonló, Al-Torja. 52. Egy hasonló, Valea-Cloduluj. 53. Egy hasonló, Bálványos. 54. Egy hasonló, Szt.-Mihályi pusztá. 55. *a.* egy hosszú véső, *b. c.* két karperecz, Székelykő. *d. e.* egy zabola oldalai, *f. g.* két karika, Zolyomgye. *h.* egy karika, Maros-Gezse, *i.* egy karika, Szilágy-Somlyó. *k. l. m.* különböző karikák, Erdély. 56. Egy karperecz, Székelykő. 57. 3 Fibula, Portus. 58. 4 különböző karperecz, egy ép és egy eltört torques, 2 bogos karika töredék, egy nagyobb és egy kisebb fibula töredék, 1 sodronyból font láncztöredék, egy aranyba foglalt barbar mívű klaris intaglio, Portus. 59. Egy zabola, Erdély. 60. *a. b.* két sodronytekeres, Kraszna. *c. d.* két karika, *e.* egy forgó tartó, Oláh-Bogáta. *f.* egy forgó tartó, *g.* egy karika, *h.* egy gomb, *i.* egy tütöredék, Oroszmező. *k.* egy lándzsa hegy, Kecsed-Szilvás. *l.* egy hasonló, Erdély. 61. 7 drb karika, Oláh-Bogáta. 62. 7 drb torques, Kudu. 63. *a. e. n. y. f. g.* övtöred. lemezből, *h. i. k. l. m. r.* különböző sodrony tekercesek, *s.* egy pikkely forma díszitmény, *t.* egy csatttöredék, Ercsény. *) *u.* két drb arany-ékszer, Véd-

*) Mind e tárgyak a már fent elsorolt kőfejszével és kőcsuprokkal együtt egy temetkezési urnában voltak.

szer. *v.* egy gyűrű alakra összehajtott kis arany kígyó, Olasztelke, *x.* egy arany gyűrű, Baróth. *z.* 3 szívalaku arany karikából álló láncz-tőredék, Várfalva. *α. β.* két arany ékszer, B.-Szolnok. *γ.* egy lóalakú bronzfibula, Erdély. *δ.* 1 hasonló esatt, Veczel. 64. Egy levél alakú bronz kard, Erdély. 65. Egy hasonló, Erdély. 66. Egy hasonló, Al-Torja. 67. Egy hasonló, Bálványos. 68. Egy különös alaku hosszú kard, Sáromberke. 69. Egy vadkan, Gerend. 70. Egy bronz sulyom, 71. 72. Két vas sulyom, Oroszmező. 73. Egy nagy üvegy-gyöngy, Sajó-Udvarhely.

D. Vaskori tárgyak.

74. Egy vas buzogány fő, Várfalva. 75. Egy hasonló, Al-Torja. 76. *a. b. c. d.* 4 nyílhegy (vas) Várfalva. *f. g. k.* hasonlók, Erdély. *h. i.* két vas nyílhegy, Sáromberke. *o.* egy nyílhegy, Szék. *p.* egy nyílhegy, Valea Gloduluj. *h* egy nyílhegy, Erdély. *l.* egy lándzsa-hegy, Székely-Földvár. *m. n.* lándzsa-hegyek, Erdély. 77. Zabola, Erdély. 78. 79. Kaszák, 80. Meggörbített nyárs, 81. Lándzsa-hegy, 82. lándzsahegy nagyobb, 83. lándzsahegy, 84. Kasza, Valea Gloduluj.

Az erd. muzeum gyűjteményei

számára a f. évi september hónapban beérkezett adományok.

I. Könyvek és kéziratok. Néhai gróf Teleky Domokos gerneszegi könyvtárából 748 köt. könyv és 6 köt. kézirat. — A m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszteriumtól, Cenze, Hanser, Niemann, Archeologische Untersuchungen auf Samothrake, Wien 1875. — A m. kir. belügyminiszteriumtól, Magyarország közegészségügyi statistikája, Budapest. 1876. — A belga kir. tud. akadémiától, Bulletin Vol. 38, 39, 40. Bruxelles 1874, 1875 és Annuaire pour l'an 1875, 1876. U. ott 1875 és 1876. — A brazíliai csász. geologiai bizottságtól, Archivos do Museu Nacional de Rio de Janeiro, Vol. 1. Rio de Janeiro 1876. — A bajor kir. tud. akadémiától, Sitzungsberichte der. phil. hist. Classe 1876. Bd. I. Heft 2. München 1876. — A magyar történelmi társulat kolozsvári bizottságától, Székely oklevéltár II. köt. Kolozsvár 1876. — Dr. Entz Gézától, a tordai és szamosfalvi sós tavak azalék faunája, Budapest 1876. — Finály Henriktől, A nemzetközi budapesti statistikai congressus nyomtatványai 41 köt. és füzet. — Szoboszlai Ferencztől, Tompa Mihály költeményeinek a szerző kéziratával kijavított nyomtatott példánya. — Gyertyánfi Istvántól és Kiss Árontól, A népiskola módszertana. Budapest 1876. — A s.-pataki állami tanítóképezdétől, a segesvári ev. főgymnasiumtól, a naszói görög kath. főgymnasiumtól, mindeniktől program 1876. — Gött János és fia brassói nyomdájától 6, Réthy Lajos aradi nyomdájától 3, a m.-vásárhelyi ref. főiskola nyomdájától 1 nyomtatvány. II. Régiségek: gr. Eszterházy János és Kálmántól egy-egy Obsidian nucleus.